

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag PO

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	KC De Dissel
Adres	Dijkhuizen 68a
Postcode en plaats	7961AM Ruinerwold
E-mailadres school	info.dissel@wolderwijs.nl
Telefoonnummer school	0522-481488
Directeur	Jaap Scheper
Adjunct-directeur	-
Daltoncoördinator	Roelien Tissingh
Aantal groepen (PO)	8
Aantal leerlingen	174
Populatie (PO)	
Aantal leraren	11 (incl. directie)
In bezit van Daltoncertificaat	9
Bezig met Daltoncursus	-
Nevenvestigingen	Nee
Stand van zaken inspectie	Basis
Visitatie team	
Voorzitter	dhr./mevr. H.Huisinga
Lid 1.	dhr./mevr. M.Odijk (stagiair)
Lid 2.	dhr./mevr. K. van der Veen (stagiair)
Lid 3.	dhr./mevr.
Datum visitatie	11 - 02 - 2019
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	☒ licentieverlenging
	☐ versnelde visitatie licentieverlenging
	☐ Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Binckhorstlaan 36, M 1.19
2516 BE Den Haag
Tel. 070 - 331 52 52
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentiaaanvraag

aanbeveling 1.

Integreer beoordelen door kinderen met jullie trotsmap.

evaluatie school

Door verschillende omstandigheden (zie uitleg in Daltonboek) heeft het ontwikkelen van een portfolio enige vertraging opgelopen. Sinds dit schooljaar is een werkgroep hier weer flink mee aan de slag. Een voorlopige opzet is gepresenteerd en hierin is een eigen beoordeling op verschillende onderdelen door leerlingen opgenomen. In februari gaan we dit portfolio (trotsmap) in de praktijk uitproberen. Inmiddels is in alle groepen begonnen met het verzamelen van werk en leren de leerlingen zichzelf te beoordelen.

bevindingen visitatieteam

De trotsmap is nu een onderdeel geworden van het portfolio, een mooi initiatief waardoor eigenaarschap van leerlingen voor hun eigen werk wordt vergroot. We vinden de naam "trotsmap" hierbij goed gevonden.

aanbeveling 2.

Als je topprioriteit geeft aan dalton, dan wordt de daltoncoördinator gefaciliteerd.

evaluatie school

Het blijkt elk jaar weer erg moeilijk om leerkrachten met bepaalde expertises (en dus niet alleen de dalton-coördinator) te faciliteren. Dit jaar is het, mede door inzet van collega met LIO-stagiair, gelukt om de dalton-coördinator een aantal dagen uit te roosteren om aan het daltonboek te werken, de daltonavonden te kunnen voorbereiden en om de visitatie voor te bereiden. Structureel is er daarnaast niet meer mogelijk, mede door een tekort aan invalkrachten.

bevindingen visitatieteam

Het wel of niet faciliteren van de daltoncoördinator vinden wij een schoolkeuze. Belangrijk is dat we zien dat de school erin slaagt om de Daltonontwikkeling nu weer op te pakken en we zien een goed functionerend en samenwerkend team.

aanbeveling 3.

Maak afspraken over collegiale consultatie en leg dit vast.

evaluatie school

Collegiale consultatie vindt op dit moment vooral plaats tijdens de verschillende bouwoverleggen, o.a. door intervisie en "good practice". Voor het bij elkaar kijken in de klas, gebruiken we waar mogelijk de momenten waarop de eigen klas les heeft van een vakleerkracht.

bevindingen visitatieteam

De school heeft de collegiale visitatie binnen de genoemde beperkingen nu een plaats gegeven, zodat er van elkaar kan worden geleerd.

aanbeveling 4.**evaluatie school****bevindingen visitatieteam****aanbeveling 5.**

---

evaluatie school

bevindingen visitatieteam

**1. Vrijheid in gebondenheid /
Verantwoordelijkheid en vertrouwen**

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Op De Dissel mogen de leerlingen, binnen aangegeven kaders, zelf kiezen waar, wanneer en met wie ze aan bepaalde taken werken. Het werk wordt zowel op proces als op product geëvalueerd, waarna er wordt gereflecteerd (wisselend individueel of klassikaal). Hierna kan een leerling dan een nieuw plan trekken t.a.v. zijn of haar eigen werk. Regelmatig wordt dit ook samen met de ouders geëvalueerd.

Leerlingen worden verantwoordelijk gemaakt voor hun eigen leeromgeving door hen taken te geven, die bijdragen aan een positief leerklimaat, zowel in de eigen klas als in de rest van school.

bevindingen visitatieteam

We zien duidelijk dat de kinderen worden uitgedaagd om keuzes te maken. Wat we minder terugzien is dat de kinderen ook hun eigen plan trekken. Verder onderstrepen we het positieve leerklimaat. Leerkrachten zijn duidelijk gericht op positieve feedback richting de leerlingen.

We zien dat er veel vrijheid aan de leerlingen wordt gegeven, echter het is wel "vrijheid in gebondenheid", dat betekent dat er ook grenzen, dus structuren, moeten worden geboden.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Op De Dissel bieden wij de leerlingen een taak op maat, als deze taak op een bepaald moment niet meer passend is, dan maken we deze passend. In beginsel differentiëren we op 3 instructieniveaus, welke zichtbaar zijn in de weektaak. Maar hiernaast heeft en geeft de leerkracht ruimte om verder te differentiëren zowel op instructie- als verwerkingsniveau (meer/minder werk, verdieping & verrijking). Leerlingen krijgen de ruimte om te kiezen op welke manier ze de leerdoelen van een les willen behalen. De leerkrachten treden tijdens het werk meer in de rol van coach en begeleiden de leerlingen daar waar nodig. Leerkrachten in de groepen 4 t/m 8 geven de leerlingen de ruimte om binnen Snappet aan de slag te gaan met eigen leerdoelen en het bepalen van hun streefniveau (streefdoel) en dit te verwerken in hun eigen taak (Klasseplan).

bevindingen visitatieteam

De digitale taak "Klasseplan" is een mooie aanvulling. We vinden wel dat er meer aandacht zou moeten worden besteed aan het plannen door de leerlingen van hun werk. Daar geeft Klasseplan in onze optiek wel degelijk mogelijkheden voor. Verder vinden we het streven om kinderen zelf de manier te laten kiezen waarop ze hun lesdoelen halen loffelijk, maar dit vergt nog wel aandacht. Tevens zouden we willen aanbevelen om de lesdoelen meer te koppelen aan de opdrachten.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Op De Dissel vinden we het belangrijk dat we de leerlingen laten opgroeien op eigen niveau en naar eigen kunnen tot zelfstandige individuen. Door met elkaar duidelijke afspraken te maken t.a.v. de doorgaande lijn op alle gebieden, geven we hier richting aan. Leerkrachten zijn in staat om elkaar op een professionele manier aan te spreken t.a.v. gemaakte afspraken. We steunen elkaar in lastige situaties en ervaren een positieve sfeer als het gaat om kennis delen en vragen. Collegiale consultatie wordt zeer gewaardeerd, maar soms moeilijk te realiseren onder schooltijd vanwege een gebrek aan invallers. Leerkrachten op onze school krijgen de ruimte om zich te mogen ontwikkelen op eigen niveau, door scholing of cursussen te volgen. Daarnaast is er de ruimte om te mogen pionieren en nieuwe inzichten/materialen te mogen uitproberen.

bevindingen visitatieteam

Fijn dat de school de leerkrachten de ruimte geeft om te "pionieren". We zien binnen de school ook mooie initiatieven (selfie, gevoelsmeter e.d.) Het is goed om hier wel schoolbrede afspraken over te maken en ontwikkelingen te borgen.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Op De Dissel leren de kinderen vanaf groep 1 om te gaan met uitgestelde aandacht. In de onderbouw zichtbaar met bijv. een beer op de stoel, maar in de bovenbouw wordt verwacht dat ze zelf kunnen zien en bepalen wanneer ze wel/geen hulp kunnen vragen. De leerlingen werken aan een taak op maat, d.w.z. aangepast aan het niveau en wens van de leerling en weten ook hoe ze hier mee om moeten gaan. Leerlingen maken gebruik van een hulpkaart, welke ze op een vaste plaats kunnen leggen. Zodra de leerkracht tijd heeft, zal hij/zij de leerling de gevraagde hulp bieden.

Leerlingen kiezen zelf hoe, waar, wanneer en met wie ze aan bepaalde taken willen werken. Waar nodig stuurt de leerkracht bij.

Tijdens kindgesprekken bespreken leerkracht en leerling aan welke doelen er gewerkt gaan worden en wat de leerling hier voor nodig heeft.

bevindingen visitatieteam

Wellicht is het goed om eens schoolbreed na te denken over het principe “de hele dag Dalton”. Vanuit dit uitgangspunt wordt bv. een dagritme anders aangevlogen. In principe kan het kind de hele dag werken aan de taak, maar wordt daarbij onderbroken door instructies en gemeenschappelijke activiteiten. We vragen ons af of Snappet genoeg informatie geeft om leerlingen de keuze te laten maken om wel of niet mee te doen met aan de instructie.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Op De Dissel zijn de leerkrachten in staat om een taak op maat te bieden, zodat alle leerlingen op hun eigen niveau kunnen ontwikkelen. Ze bieden hen de mogelijkheid om keuzes te maken in hun manier van leren (alleen, samen met maatje, bij de leerkracht). Door taak op maat te bieden, creëren we ruimte om de leerlingen te laten werken aan eigen talenten en leerdoelen. Eigen initiatief van de leerling wordt zeer aangemoedigd. In gesprek met de leerling(en) wordt een plan gemaakt en de daarbij behorende afspraken op papier gezet.

In ontwikkeling:

In de trotsmap laten de leerlingen zien waar ze trots op zijn en waar ze staan in hun eigen ontwikkeling.

bevindingen visitatieteam

We hebben geen plan gezien op papier omtrent kindgesprekken, te overwegen valt om deze verslagen in het portfolio op te nemen. Zodat ook de ontwikkeling op deze manier zichtbaar wordt.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Op De Dissel wordt alle leerkrachten de mogelijkheid geboden om zichzelf te ontwikkelen. Dit gebeurt zowel individueel als in teamverband. Daarnaast mag iedere leerkracht pionieren in eigen klas, als het gaat om uitproberen van nieuwe materialen of nieuwe methodieken n.a.v. nieuwe inzichten. Dit gebeurt altijd in overleg met het team en wordt ook altijd geëvalueerd.

bevindingen visitatieteam

Hier zien we duidelijk het parallelle Daltonprincipe. Leerkracht krijgen ook de ruimte voor eigen ontwikkeling en pionieren. We benadrukken het belang van teamoverleg en evaluatie in dezen.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Op De Dissel laten we leerlingen veel en op verschillende manieren samenwerken. Zo werkt de bovenbouw regelmatig samen met de onderbouw, worden er leerlingen ingezet als tutor, staan er opdrachten op de taak waarbij er verplicht samengewerkt moet worden en stimuleren we leerlingen om eerst samen met een maatje een probleem op te lossen alvorens het de leerkracht vraagt. Waar mogelijk en zinvol maken we gebruik van coöperatieve werkvormen. Leerlingen uit de groepen 5 t/m 8 maken deel uit van de leerlingenraad.

bevindingen visitatieteam

We hebben veel mogelijkheden tot samenwerking gezien, echter wat minder groep doorbrekende activiteiten.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Op De Dissel werken de leerkrachten nauw samen aan een omgeving waarbij elke leerling zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen. Er is enige onderscheid in onderbouw (groepen 1 t/m 4) en bovenbouw (groepen 5 t/m 8) door de inrichting van het gebouw. Maar in de gemeenschappelijke ruimte (binnenplein) en in de pauzes buiten dragen we zorg voor elkaars leerlingen en gaan we op eenzelfde respectvolle manier met de leerlingen om. Alle leerkrachten nemen verantwoordelijkheid voor alle leerlingen.

In een bouwoverleg worden afspraken gemaakt over lesinhoud en hoe daar aan vorm te geven. Hiermee willen we zorgen voor een goede doorgaande lijn.

bevindingen visitatieteam

De Dissel heeft een sterk team en het gebouw en zijn omgeving kent vele mogelijkheden. Mooie locatie. Leerkrachten gaan op een respectvolle wijze om met de kinderen.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Op De Dissel krijgen zowel leerlingen als leerkrachten de ruimte om gedurende de dag bij elkaar binnen te lopen. Dit kan zijn om even een vraag te stellen, het willen samenwerken met een andere leerling of bijv. het nuttigen van de lunch in een andere groep. We organiseren regelmatig activiteiten waarbij leerlingen met en van elkaar leren.

In vergadering en bouwoverleg staat intervisie altijd op de agenda. D.m.v. "Good Practice" worden succes-lessen met elkaar gedeeld.

Leerlingen uit de groepen 5 t/m 8 maken deel uit van de leerlingenraad.

In ontwikkeling:

Door ouders uit te nodigen voor zgn. panelgesprekken, willen we de samenwerking met ouders versterken. Door hen deelgenoot te maken van de ontwikkelingen binnen school en hen mee te laten denken, zal de betrokkenheid vergroten.

bevindingen visitatieteam

Het initiatief van panelgesprekken verdient navolging. De Daltonidentiteit van de school zou nog meer zichtbaar kunnen worden gemaakt door een meer structurele berichtgeving naar ouders toe.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

M.b.v. de dag- en of weektaak kan de leerling zijn eigen werk plannen. De leerling kiest zelf waar, wanneer en met wie hij aan de taak wil werken.

Sinds een jaar werken we in de groepen 4 t/m 8 met Klasseplan, een fijne digitale weektaak met veel mogelijkheden. Echter nog niet helemaal naar wens als het gaat om de planning vooraf (het inplannen van de taken door de leerling zelf). Hier zijn we momenteel nog mee bezig.

Leerlingen evalueren dagelijks het gemaakte werk (in de onderbouw d.m.v. smileys, in Klasseplan d.m.v. sterren en gericht op de leerdoelen). In gesprek met de leerkracht wordt daarop gereflecteerd en worden nieuwe plannen gemaakt.

Regelmatig wordt er individueel of klassikaal gereflecteerd op eigen gedrag en dat

van andere leerlingen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van verschillende vormen en reflectievragen.

Reflecteren is een onderdeel dat het team onlangs als leerpunt heeft opgepakt. Het team is van mening dat het reflecteren vaker en beter kan. Tijdens een Daltonavond hebben we daarom dit item nader bekeken en besproken en hebben we vervolgens kennis en materialen met elkaar gedeeld en de volgende dag gelijk in de praktijk gebracht. De ene leerkracht is hier wat verder in dan de andere, maar een verbetering is in alle groepen in gang gezet. Ook onze pedagogische medewerkers zijn hier mee aan de slag gegaan in de opvang en de peutergroepen.

bevindingen visitatieteam

Reflectie is op dit moment nog sterk leerkracht afhankelijk. We zijn het eens met de conclusie van de school dat dit beter en vaker kan. We zien en lezen dat dit een ontwikkelpunt is voor de school. Goed om hier duidelijke afspraken over te maken. Mooie ontwikkeling vinden we dat deze lijn ook wordt doorgetrokken naar de voorschoolse voorziening.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Op De Dissel vinden we het belangrijk dat leerkrachten en leerlingen kunnen reflecteren op eigen werk en eigen handelen. De leerkracht laat de leerling eigen werk evalueren (beoordelen op proces en product) en reflecteren op de eigen rol in dat geheel. Dit gebeurt d.m.v. individuele of klassikale gesprekken of bijv. het invullen van een beoordelingsformulier bij een werkstuk.

D.m.v. intervisie evalueren en reflecteren de leerkrachten op hun eigen handelen en door de directe feedback van collega's in staat gesteld om verder te ontwikkelen.

Twee keer per jaar evalueren en reflecteren we met het hele team de schoolresultaten en geven we tips om de doelen voor de volgende keer te kunnen halen.

bevindingen visitatieteam

Zie boven.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Elke vergadering of bouwoverleg staat intervisie als vast punt op de agenda. Leerkrachten reflecteren dan op groepsresultaten (zowel cognitief als sociaal emotioneel) en krijgen directe feedback van collega's. Op deze manier leren we van en met elkaar. Tevens maken we gebruik van collegiale consultatie.

Binnen de zgn. Wolderwijs Academie zijn er werkgroepen per vakgebied. Deze werkgroepen komen regelmatig bijeen. Tijdens sommige bijeenkomsten wordt andere leerkrachten ook de mogelijkheid geboden aanwezig te zijn. Bijvoorbeeld wanneer een gastspreker uitgenodigd is.

De kernwaarde Evaluatie & Reflectie is op dit moment behoorlijk in ontwikkeling. Een duidelijke doorgaande lijn is er (nog) niet. De komende periode willen we deze lijn voor De Dissel gaan uitzetten.

bevindingen visitatieteam

Goed om structureel intervisie en reflectie te agenderen. We zijn het eens met de school dat de kernwaarde reflectie & evaluatie nog sterk in ontwikkeling is.

5. Effectiviteit / doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Op De Dissel bieden we de leerling een taak op maat, hierdoor kan de leerling effectief met het geboden werk aan de slag gaan. In de weektaak heeft het een duidelijk overzicht van het werk en de manier waarop het daarmee aan de slag kan gaan. De leerlingen weten waar ze de benodigde materialen kunnen vinden, zodat ze snel aan het werk kunnen.

Via de informatie op het whiteboard (dagritme) kan de leerling zijn taken efficiënt inplannen. Op deze manier is een leerling in staat actief met een taak bezig te gaan.

bevindingen visitatieteam

Het onderwijs zou o.i. nog effectiever worden als er een doorgaande lijn bewerkstelligd zou worden t.a.v. het efficiënt inplannen. (zie ook de opmerkingen eerder over vrijheid in gebondenheid)

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Leerkrachten proberen de instructiemomenten zo effectief mogelijk te houden, zodat er ruim de tijd is voor zelfstandig werken en leren. Tijdens de instructie maken we, waar mogelijk en zinvol, gebruik van het IGDI-model. In ons Daltonboek staat dit nader beschreven.

In de bovenbouw maken instructiemomenten soms plaats voor zgn. workshops, waarbij leerlingen zich kunnen inschrijven voor instructie over een bepaald lesdoel. Leerlingen gaan daarna aan de slag met hun taak op maat.

Leerkrachten maken, waar mogelijk en zinvol, gebruik van verschillende coöperatieve werkvormen, materialen en lesactiviteiten om de betrokkenheid en motivatie van de leerlingen te vergroten. Zowel individueel als in de groep.

Leerkrachten analyseren n.a.v. toetsen en de grafieken in Snappet de eventuele leerproblemen van leerlingen en past de taak waar nodig hierop aan.

bevindingen visitatieteam

Het werken met workshops in het kader van instructie is een mooi initiatief. Het is nu nog incidenteel. Het zou mooi zijn om deze vorm meer structureel in te zetten.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

We hebben de ruimten op school zo ingedeeld dat er op een prettige manier geleerd kan worden. We hebben stil-werkplekken, maar ook een ruimte waar in tweetallen of groepjes samengewerkt kan worden. Ook de lokalen zijn zo ingericht dat leerlingen efficiënt kunnen werken (materialen zijn zichtbaar beschikbaar, dagritme kaarten geven de planning van de dag aan etc.)

Een doorgaande lijn van de daltoncompetenties is in ontwikkeling. De komende 4 jaren komen alle kernwaarden uitgebreid aan bod en zetten we de bijbehorende leerlijnen uit. A.d.h.v. deze leerlijnen zullen we ook onze eigen Dalton-kijkwijzer samenstellen.

bevindingen visitatieteam

Het schoolgebouw biedt duidelijk veel mogelijkheden en de ruimtes worden efficiënt gebruikt. Goed om een Dalton-kijkwijzer te ontwikkelen, ook een goed instrument om via klassenbezoeken de Daltonontwikkeling te borgen

Borging als voorwaarde

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

De school is zo ingericht dat leerlingen op een prettige manier en volgens de kernwaarden van Dalton kunnen spelen, werken en leren. In ons dalton ontwikkelplan beschrijven we onze plannen met bijbehorend tijdpad. Alle informatie m.b.t. het daltononderwijs op De Dissel is opgenomen in de schoolgids of nader uitgelegd in het Daltonboek.

In deze kernwaarde (borging als voorwaarde) zien we een ontwikkelpunt, waar we de komende jaren aan willen werken.

bevindingen visitatieteam

Er zijn vele mooie initiatieven binnen de school, echter deze moeten wel worden ingebed in afspraken en geborgd worden, zodat er doorgaande lijnen ontstaan. Aandachtspunt is wel het hiaat wat ontstaat in de overgang van groep 2 naar groep 3. In groep 3 wordt nl. in jan. pas gestart met de taak. In de gesprekken die we hebben gevoerd met de leerkrachten in de onderbouw merken we dat er duidelijk ideeën leven hoe dit vorm te geven.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

In de afgelopen 5 jaren zijn zowel de daltoncoördinator als de directeur langere tijd afwezig geweest i.v.m. privéomstandigheden. Het team heeft toen de krachten gebundeld en heeft ervoor gezorgd dat de school draaiende bleef volgens de principes van het Daltononderwijs. De kwaliteit bleef daardoor gewaarborgd.

Echter de ingezette trajecten voor o.a. het realiseren van een Trotsmap en structurele collegiale consultatie hebben enige vertraging opgelopen.

De daltoncoördinator heeft voor de zomervakantie afscheid van De Dissel genomen en is voor een andere stichting gaan werken. Bij de start van dit schooljaar heeft een andere leerkracht de taak van daltoncoördinator op zich genomen, zonder de opleiding hiervoor te hebben gevolgd (maar wel bereid is dit in de toekomst te gaan doen).

Tevens hebben wij twee nieuwe collega's in ons team mogen verwelkomen, die nog niet in het bezit zijn van een Dalton-certificaat. Natuurlijk gaan zij hier op korte termijn mee starten.

Vanwege bovenstaande en andere prioriteiten zijn enkele ontwikkelpunten tijdelijk blijven liggen. Inmiddels is een aantal zaken weer opgepakt en in het ontwikkelplan beschreven. Zo is een werkgroep "portfolio" druk bezig met het ontwikkelen van de inhoud voor onze Trotsmap. Hierin zijn inmiddels mooie stappen gezet.

Uit de gesprekken met leerlingen

4 jongens. Normaal vanaf groep 5. Je moet een poster maken en iets over jezelf vertellen. Wat vinden jullie leuk aan deze school:

- zelf plannen.
- groot plein
- eigen doelen kiezen.
- Krijgen een nieuw schoolplein. Actie met de Coop.
- Kinderen kunnen goed verwoorden wat de kernwaarden zijn. ‘
- Klassenshows.
- Versierde wagens.
- De kinderen vinden dat ze veel inbreng hebben.
- Na elke vergadering is er een klassengesprek.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Het visitatieteam heeft goede en soms ook boeiende gesprekken gevoerd met de leerkrachten van de Dissel. Men straalt een grote saamhorigheid uit om het Daltononderwijs op school verder te ontwikkelen. Men geeft aan dat er best een aantal personele problemen is geweest, maar dat ze als team sterk staan en samen er voor hebben gezorgd dat de Daltonontwikkeling is geborgd.

Men ziet de ontwikkeling van het Kindcentrum als een kans.

Team is sterk gericht op het dorp. Men vindt het fijn om betrokken te zijn bij de activiteiten in het dorp en dat wordt door ouders gewaardeerd.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Welke parels heeft de Dissel?

- portfolio trotsmap; is net afgelopen vrijdag meegegaan. Gevierd!
- Trotsmap. Met stukken waar de kinderen trots op zijn. Gedeelte rapportage en een gedeelte wat de kinderen zelf toevoegen.
- Vriendelijke, aardige kinderen. Hoe de kinderen door de school bewegen.
- Bestuurder: betaalt de contributie. Staat achter de school. Bezoekt regelmatig de school. Daco wordt niet vrijgeroosterd door bestuur. Lastig ook door gebrek aan invallers. Faciliteer de daco. Niet gebeurd. Stond wel in de aanbeveling. Geen keuze geweest.

Uitdagingen.

- Kindcentrum. Is een uitdaging. Wat lastig is soms het team allemaal met de neuzen dezelfde kant op te krijgen. Door de werkdruk gelden is er meer ruimte. Veel ziekte geweest. Kleinere combi groepen. Nu een conciërge. Sfeer onderling. Prettige samenwerking. Open deuren beleid. Er is onrust geweest onder het personeel. Wisseling van personeel. Dalton ontwikkeling op pauzestand. Kinderen weten niet beter. Kinderen wel heel zelfstandig.
- Aanbeveling collegiale visitatie. Waarom? Is een middel. Het doel is wel behaald. Goede samenwerking. Door de invalproblematiek nog niet op andere scholen geweest om te kijken. Wel al een schema opgesteld om bij elkaar te kijken. Goed om van elkaar op te hoogte te zijn. Open cultuur. Tip: gebruik een margedag
- Wolderwijsdag: kindcentra bezoeken.
- Wat is de positie in het dorp: team is heel erg betrokken. Veel bij buitenschoolse activiteiten aanwezig. Gebeurt spontaan. Kiezen ouders ook voor deze school omdat het een dalton school is? Vaak niet het geval. Keuze openbare school. Dalton is een mooie bijkomstigheid. Goede ouderbetrokkenheid.
- Ouderpanel: kwam voort uit oudertevredenheidonderzoek. Ouders bij betrekken. Denktank. Andere mensen dan MR. Jullie willen de kernwaarden ook overbrengen op ouders. Samenwerken.
- Ook terug te zien in portfolio. Tips die ouders kunnen invullen. Ouders moeten zich ook betrokken en verantwoordelijk voelen. Inzet "Gouden weken".
- Ouders maken niet bewust de keuze voor Dalton. In het portfolio zijn ook de pijlers van Dalton opgenomen.
- Trots op digitale weektaak. Niet weggezet als parel. Gebruik van snappet. Voor alle vakken. Groep 4 en 5 spelling op papier.
- Kinderen zijn vrij om te kiezen.
- 'We geven ruimte om te pionieren'. Borgen is een ontwikkelpunt. Doorgaande lijn.

Uit de gesprekken met ouders

- Ouders komen binnen met het Daltonboek in de hand
- Henk legt uit wat het doel is van de visitatie en hoe het in zijn werk gaat.
- Ouders van OV (2x) en ex-ov, hebben meerdere kinderen op school.
- Reden: oud-leerlingen, openbaar of gereformeerd onderwijs, dorpschool, afstand.
- Niet perse Dalton, spreekt wel aan, 'kwam erbij', .
- Ouders maken ook steeds vaker keuzes Dalton of 'regulier'.... Beide kanten op.
- Overgang naar VO: PO: met elkaar, bijna als familie -> op VO ieder voor zich, groot, massaal. Vinden de voorbereiding op het VO onvoldoende de laatste jaren. Tip: begin hier in groep 7 al mee.
- Knelpunten: 1 ouder vindt dat hun kinderen te zelfstandig moeten zijn. Naar het kind kijken; indien nodig: Meer structuur, minder vrijheid. Wat heeft het kind nodig?
- Parels: portfolio (Trotsmap), kinderen kwamen echt trots thuis!
- Communicatie: Korte lijntjes, klasbord. Gemis: teveel verschillende kanalen (mail, klasbord, whatsapp, facebook).
- Parnassys geeft mogelijkheid om mee te kijken, hier doen de ouders alle 3 niets mee omdat er niets in staat.
- Geen structurele nieuwsbrief, soms vanuit de leerkracht info. -> gebruik bijv. een app.
- Communicatie die verdergaat dan huis-tuin-keuken is lastiger, moeder mistte structuur, school staat hier op zich wel open voor, maar verschil tussen leerkrachten is groot.
- Werken aan doelen is wel bekend, maar leeft niet echt bij leerlingen thuis.
- Niet alle ouders zullen weten wat Dalton is, intake wordt wel genoemd, start van het jaar is wel meer aandacht voor, kinderen komen er mee thuis. Ouders merken er verder weinig van.
- Ze vinden de betrokkenheid van de ouders op school / bestuursniveau laag. Weinig animo voor panelgesprekken en informatie avond Wolderwijs.
- OR kijgt waardering van team.
- Dit team verdient een pluim! Het is echt een team, actief, steken privé tijd erin.
- Groepsoverstijgend: kinderen kennen eigenlijk iedereen en groeten elkaar ook in het dorp.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid:

- Stichting Wolderwijs
- IKC heeft veel aandacht vanuit het hele land. Wordt uitgenodigd om uit te leggen hoe zij het hier ingericht hebben.
- Van directeur kleine scholen naar meerschools naar brede school.
- Brede school had veel toekomstperspectief, maar kwam in de praktijk niet echt van de grond. Samenwerking tussen verschillende partijen was moeilijk.
- Heeft vervolgens plan gemaakt om zelfstandig een IKC te starten. 2de stichting gestart.
- Directeur van de school wordt ook directeur van het IKC.
- In hoeverre is het plan om er een DALTON IKC van te maken? Directeur is verantwoordelijk, doorgaande lijn is belangrijkste. Staat achter DALTON, dus licht staat op groen.
- Ziet geen direct 'gevaar' van de concullega's van de gereformeerde school.
- Zou het willen stimuleren om de andere school hier ook in het gebouw te krijgen.
- Jaarlijkse 'vlootshow', wat is er aan kennis en expertise aanwezig op de scholen. Vacatures worden bij voorkeur opgevuld met mensen die reeds in bezit zijn van Daltoncertificaat. Is een leerkracht 7 jaar of langer in dienst, dan is er kans op verplichte mobiliteit t.a.v. expertise.
- Bestuurder ziet ook dat er groei is, dat er een sterk team staat, ondanks 'tegenslagen' gaan ze gewoon door.

beoordeling

nr	Beoordelingskader	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit - doelmatigheid		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr.1.	Er is een prachtige aanzet gemaakt door het werken met "Klasseplan". Probeer het plannen door de leerlingen hier een prominente plaats in te geven.
Nr.2.	Bij de kernwaarde "Vrijheid in gebondenheid" wordt door de school vooral de vrijheid benadrukt. Het zou goed zijn om duidelijke afspraken te maken over de gebondenheid, m.a.w. breng meer structuur aan. Denk vanuit : "Wat heeft dit kind nodig?"
Nr.3.	Goed om de doorgaande lijn van groep 2 naar groep 3 t.a.v. de zelfstandigheid onder de loep te nemen. In de onderbouw is voldoende expertise aanwezig om die doorgaande lijn inhoud te geven.
Nr.	
Nr.	

slotopmerkingen

Als visitatieteam hebben we ons welkom gevoeld op de Dissel. Men had begrip voor de bijzondere situatie die zich voordeed door het ontbreken van de voorzitter. De Dissel ademt de Daltonsfeer. Het gebouw is efficiënt ingericht en kent een prachtige buitenruimte. De ontwikkeling van het Kindcentrum geeft kansen om te denken aan een Daltonkindcentrum.

Verder viel op dat men als team ook de vrijheid ervaart om te 'pionieren'. Daarin zien we duidelijk het "parallele Daltonprincipe".

In de gesprekken met de verschillende geledingen zien we dat men trots is op hun school en dat mogen ze zijn.

We danken de Dissel voor de gastvrije ontvangst en het visitatieteam wenst jullie succes met de verdere Daltonontwikkeling.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
		13-02-2019

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

Ons team heeft de visitatie erg positief ervaren. De belangstelling voor de individuele leerkracht en interesse voor datgene wat wij op De Dissel rondom Dalton doen of hebben ingezet voelde fijn. Er zijn mooie gesprekken gevoerd, die ons helpen het Daltononderwijs nog beter weg te zetten en naar een nog hoger plan te tillen.

De opmerking "De Dissel ademt Dalton" maakt ons ontzettend trots!

Wij herkennen ons in de feedback die bij de verschillende kernwaarden zijn genoemd en nemen de drie aanbevelingen mee in ons Daltonplan voor de komende vijf jaren.

De tweede aanbeveling rondom "vrijheid in gebondenheid" is ons nog niet helemaal helder en hier zouden we graag wat meer uitleg en/of voorbeelden bij willen. Wat heeft het visitatieteam gezien/gehoord, dat verbetering nodig heeft?

Tijdens de eerstvolgende Daltonavond hebben we de drie aanbevelingen met elkaar besproken en in een mindmap onze eerste ideeën daarover weggezet. Hierin zijn is al een aantal aandachtspunten naar voren gekomen waar we mee verder willen.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Er is een prachtige aanzet gemaakt door het werken met “Klasseplan”. Probeer het plannen door de leerlingen hier een prominente plaats in te geven.
actie	Tijdens de Daltonavond van 28/2 besproken: Klasseplan wordt inhoudelijk nader bekeken door leerkrachten groepen 3 t/m 8 om te kijken naar de mogelijkheden. In groep 7 is een start gemaakt met het volledig zelfstandig inplannen van de gehele taak (m.u.v. de gezamenlijke lessen) door een aantal leerlingen. Dit wordt na 2 maanden, tijdens de volgende Daltonavond, geëvalueerd.
uitvoerenden	Daltoncoördinator – leerkrachten groep 3 t/m 8 - MT
tijdvak	2019-2020
scholing/ externe ondersteuning	We gaan eerst intern hier mee aan de slag. Indien nodig schakelen we de hulp in van Maarten van der Steeg (ontwikkelaar van Klasseplan)
toelichting	De komende 5 jaren werken we aan het ontwikkelen van onze eigen leerlijnen bij de vijf kernwaarden van Dalton. Hierin zal het plannen van de taak ook opgenomen worden. De kernwaarde “zelfstandigheid” staat in ons Dalton Ontwikkelplan gepland voor het schooljaar 2019-2020

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Bij de kernwaarde “Vrijheid in gebondenheid” wordt door de school vooral de vrijheid benadrukt. Het zou goed zijn om duidelijke afspraken te maken over de gebondenheid, m.a.w. breng meer structuur aan. Denk vanuit : “Wat heeft dit kind nodig?”
actie	We nemen de kernwaarde “vrijheid in gebondenheid” nader onder de loep. Wat vinden wij op De Dissel belangrijk als het gaat om deze kernwaarde. Dit zal tijdens een Daltonavond nader besproken worden.
uitvoerenden	Team – Daltoncoördinator – MT
tijdvak	2022 - 2023
scholing/ externe ondersteuning	Hier hebben we nog geen concrete afspraken over gemaakt.
toelichting	De komende 5 jaren werken we aan het ontwikkelen van onze eigen leerlijnen bij de vijf kernwaarden van Dalton, waaronder dus ook “vrijheid in gebondenheid”. Deze kernwaarde staat in ons Dalton Ontwikkelplan gepland voor schooljaar 2022-2023

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverlag)	Goed om de doorgaande lijn van groep 2 naar groep 3 t.a.v. de zelfstandigheid onder de loep te nemen. In de onderbouw is voldoende expertise aanwezig om die doorgaande lijn inhoud te geven.
actie	Tijdens de Daltonavond van 28/2 hebben we hierover gesproken en in een mindmap onze eerste ideeën genoteerd. In het schooljaar 2019-2020 zal deze aanbeveling prioriteit krijgen. De doorgaande lijn zal geborgd worden bij de kernwaarde “zelfstandigheid”, welke ook gepland staat voor het schooljaar 2019-2020.
uitvoerenden	Leerkrachten groepen 2 en 3 – Daltoncoördinator – MT
tijdvak	2020 - 2025
scholing/ externe ondersteuning	Vakliteratuur over de overgang van 2 naar 3 Aanschaf boek: Vloeiend van groep 2 naar 3 ~ Aafke Bouwman & Marije Bakker
toelichting	Omdat we denken dat we op De Dissel genoeg expertise in huis hebben, gaan we hier eerst zelf mee aan de slag. We bekijken wel de verschillende trainingen/cursussen en zullen hier, indien nodig, gebruik van maken.

aanbeveling 4. (letterlijk overnemen uit visitatieverlag)	
actie	
uitvoerenden	
tijdvak	
scholing/ externe ondersteuning	
toelichting	

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

naam	functie	handtekening	datum
	directeur		11-03-2019
	visitatievoorzitter		22-03-2019

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.